

Het Schoolteam helpt!

“Middelbare scholieren in de problemen kunnen nu eerder en beter geholpen worden”.

Aanleiding

Integratie van Passend Onderwijs en de Transitie jeugdzorg ligt ten grondslag aan het project Schoolteams. Er is vanuit het samenwerkingsverband een gezamenlijke visie ontwikkeld waarbij het idee van preventie centraal staat. Voorheen werden instituten zoals bureau jeugdzorg, schoolmaatschappelijk werk, cluster- en reguliere onderwijs vaak gekoppeld. Door de grote cultuurverschillen en eigen expertise was de koppeling van instituten niet realiseerbaar en is besloten een andere weg in te slaan. Het project is bedoeld als voorloper voor de samenwerking die straks nodig is in het OOGO (op overeenstemming gericht overleg). Ervaringen uit het project leren wat werkt en wat de kosten zijn. Het kan de basis zijn voor de inrichting van de samenwerking.

Het Schoolteam

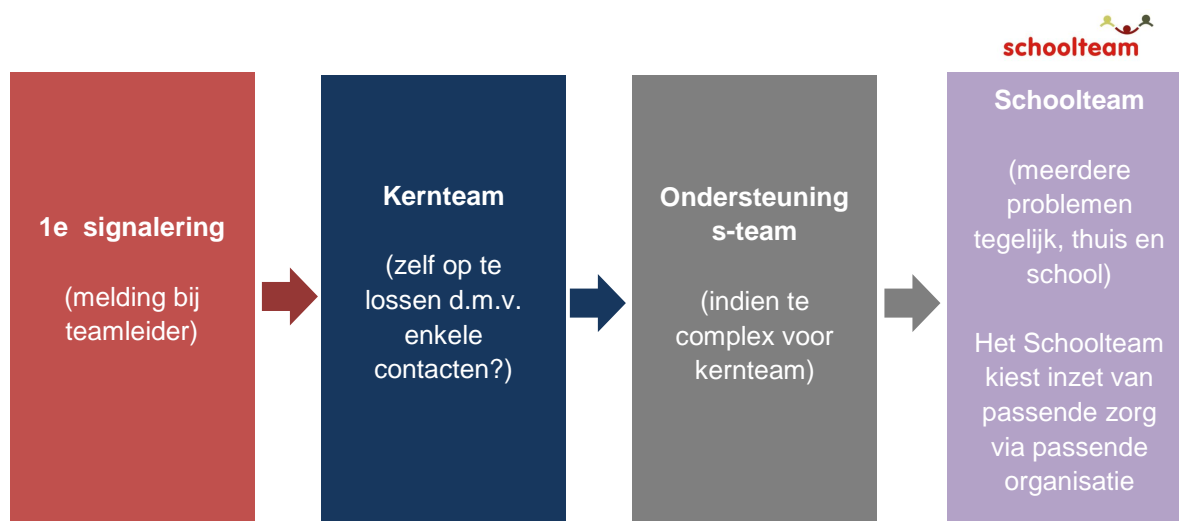
Een Schoolteam (ST) is een multidisciplinair team dat begeleiding biedt aan jongeren in de leeftijd van 12 tot 18 jaar, aan ouders thuis en docenten op school. Het team is een bundeling van expertise in jeugdzorg, schoolmaatschappelijk werk en onderwijs. Het doel van het Schoolteam is om de zorg en het onderwijs dicht bij elkaar te brengen en zo laagdrempelig en snel mogelijk hulp te bieden. Het Schoolteam functioneert in de school. De school is de vindplaats voor kinderen met zorgbehoefte, daarom is er sprake van directe inzetbaarheid. De Schoolteams zijn samengesteld uit onderwijs- en zorgprofessionals (van regulier en speciaal onderwijs, maatschappelijk werk en de jeugdzorgaanbieder) die gezamenlijk op school aanwezig zijn voor de ondersteuning van jongeren, ouders en leerkrachten/docenten. Het Schoolteam is op de hoogte 'wie' er 'welke' hulp kan bieden en heeft tevens de expertise om op basis van gedrag van leerlingen, ouders en docenten te adviseren. Door de zorgvraag op school (in de klas) al te signaleren gaat het proces sneller. De nadruk ligt op preventie: hulp bieden voordat een probleem escaleert. Deze preventieve aanpak moet uiteindelijk de zorg ook goedkoper maken omdat er 'dichtbij' hulp mogelijk is. Het Schoolteam heeft een brede functie. Het zwaartepunt ligt op het voorkomen van grote problemen bij leerlingen, zoals schooluitval. Maar ook voor het voorkomen van veelvuldig verzuim en afstroom kan het Schoolteam hulp of een oplossing bieden.

“Het Schoolteam zit dichtbij het vuur en kan de expertise gelijk waar nodig inzetten”

Hoe werkt het Schoolteam?

Het Pius X College is verdeelt in 9 kernteams, elk met een kernteamleider. Een eerste signalering voor zorg (door leerlingen, docenten, mentoren, ouders of anderen) komt bij deze kernteamleiders terecht. Zodra er een probleem bij de teamleider gemeld wordt, gaat men eerst kijken of het kernteam het probleem zelf kan oplossen. Dit geldt alleen voor gevallen waarbij de hulpvraag met een paar contacten het gewenste resultaat heeft. Dit resultaat moet dan ook daadwerkelijk snel zichtbaar zijn. Voorbeelden van interventies die binnen de kernteams genomen kunnen worden zijn gesprekken met interne begeleiders en trainingen in rouwverwerking, faalangst, examenvrees, meidenvrij, agressie en fysieke weerbaarheid. Eigen docenten van Pius X geven de trainingen en zijn hier in geschoold. Wanneer een probleem niet binnen de kernteams opgelost kan worden, wordt de vraag doorgezet

naar het ondersteuningsteam (het 'zorgteam' van Pius X College). Als er sprake is van problemen op meerdere vlakken tegelijk, bijvoorbeeld zowel op school als in de thuissituatie, dan wordt het Schoolteam ingeschakeld.

Zowel in de school als in het Schoolteam staat het kind centraal. Het Schoolteam werkt vanuit de eigen krachtsystemen leerling, ouders en de school. Snel handelen voorkomt escalatie: 'maandag geconstateerd is dinsdag aan de gang'. De teamleiders van het Pius X College hebben (twee-) wekelijks contact met het zorgteam. Het zorgteam bestaat uit twee orthopedagogen, een psycholoog, twee teamleiders, een begeleider leerwerktraject, een vertegenwoordiger Schoolteam en een zorgcoördinator.

Hoe wordt de leerling betrokken?

Vanaf de eerste signalering gaat de mentor met de leerling in gesprek. Samen bedenken ze wat het beste plan is. Is er bijvoorbeeld een training die de leerling kan helpen? Zodra de leerling een training gaat doen is er altijd sprake van een intakegesprek.

Wanneer komen ouders in beeld?

Op het moment dat er een probleem in het kernteam besproken wordt, neemt de school telefonisch contact op met de ouders. Zij worden op de hoogte gesteld. Zodra de hulp van het ondersteuningsteam wordt ingeschakeld moet er een zorgformulier ondertekend worden door de ouders. Dit formulier wordt ook ingezet om de voortgang bij te houden.

Bekostiging

Het Schoolteam is als pilot vanuit de Gemeente Eindhoven en de provincie Noord-Brabant gestart. Zij dragen bij in de bekostiging van het Schoolteam. De pilotperiode loopt af in januari 2014. Intern is afgesproken dat het Schoolteam in ieder geval tot het einde van het schooljaar van 2014 haar werk mag blijven doen. De financiële consequenties van het aflopen van de pilotperiode is nog niet helemaal duidelijk. Wel is duidelijk dat Pius X het Schoolteam zonder steun van de gemeente niet kan financieren.

Het Schoolteam op Pius X als antwoord op de wet passend onderwijs

Het Pius X College omvat alle leerwegen en biedt daarmee al zo gepast mogelijk onderwijs. Er zijn altijd mogelijkheden voor op- en afstroom. Door alle leerlingen (tot en met vmbo-t) voor binnenkomst te toetsen, probeert Pius X leerlingen op de juiste plaats te krijgen. Soms komt het voor dat leerlingen de eerste twee jaar nog wel doorkomen en dat de resultaten dan pas in het derde jaar achter blijven. In zo'n geval wordt er gekeken naar achterliggende redenen. Naast kortere lijntjes met de hulpverlening is in het Schoolteam ook de expertise aanwezig om na te gaan waarom leerlingen afstromen en wat de redenen voor verzuim zijn. Op dit moment heeft het Schoolteam hier nog geen capaciteit voor, maar deze uitbreiding is zeer wenselijk. Door het Schoolteam leeft passend onderwijs meer in de school. Regelmatig komen er vragen vanuit docenten waar zij vanuit het Schoolteam graag een bijdrage willen zien. "Kan het Schoolteam ook scholing bieden in het omgaan met autistische leerlingen?" of "Kan het Schoolteam ons helpen zorgbehoefte in de klas te signaleren?" Het Schoolteam probeert zoveel mogelijk in te spelen op de wensen en vragen die leven in de school.

Resultaten

- In schooljaar 2012/2013 zijn in de periode tot en met maart 2013 in totaal 61 leerlingen kort- of langdurig begeleid door het Schoolteam.
- Door het Schoolteam is het gelukt om een aantal leerlingen binnen het onderwijs te houden, wat zonder het Schoolteam nooit zou zijn gelukt.
- Docenten ervaren minder 'druk' en kunnen zich concentreren op hun primaire functie, namelijk het geven van onderwijs.
- Er kan snel en direct ingegrepen worden.
- Pius X heeft door het Schoolteam bredere informatie over de leerlingen ter beschikking. Vanuit het Schoolteam heeft schoolmaatschappelijk werk inzage in dossiers van collega's in de regio. Zo is het hele gezin bijvoorbeeld in beeld en heeft de school meer voorgeschiedenis van de leerling.

"Het Schoolteam is een grote aanwinst!
Ze zorgen ervoor dat sommige leerlingen die in eerdere situatie niet naar school zouden komen
dat nu wel doen"

Successen

Hoewel de zorgcoördinator en de schoolmaatschappelijk werker van het Pius X College aangeven dat de pilot nog te kort loopt om echt zichtbaar resultaat te zien, is het toch merkbaar dat het Schoolteam succes heeft:

- **Snel ingrijpen door korte lijntjes**
Het Schoolteam kan door begeleiding vanuit de schoollocatie en korte lijntjes tussen hulpaanbieders snel ingrijpen en snel zorg bieden. Men is goed op de hoogte 'wie' er 'welke' zorg kan bieden en door het goede contact is een afspraak zo gemaakt.
- **Overzichtelijk beeld van de situatie van leerlingen**
Het Schoolteam heeft een overkoepelende blik op de situatie in de school en buiten de school, waardoor men beter op de hoogte is met welke problematiek leerlingen te maken hebben.
- **Professioneel**
Het Schoolteam zorgt voor 'professionele' zorg binnen de school. In het verleden werd er vaak zorg geboden door individuele docenten met het 'hart op de goede plek'. Dit was niet altijd even professioneel. 'Hulpverleners' is meer dan een arm om iemand heen slaan en goede bedoelingen'.

Met de komst van het Schoolteam is de zorg dichterbij en kan er professionele hulp geboden worden.

- **Minder tijdverspilling**

Vroeger ging er vaak veel tijd verloren om een indicatiestelling te krijgen. Nu wordt dit of gelijk geregeld of soms eerst overgeslagen om zo snel mogelijk passende hulp te bieden. Het Schoolteam is goed op de hoogte van de mogelijkheden voor zorg en kan deze stap sneller zetten. Snelheid krijgt als het nodig is voorrang op administratieve procedures.

- **Problemen worden eerder gemeld door toegankelijkheid Schoolteam**

Wanneer een docent een probleem ervaart in zijn of haar klas en dit aangeeft bij de teamleider, kan dit soms als 'falen' voelen. De angst om afgerekend te worden op eventueel tekortschieten, vormt dan een drempel om aan de bel te trekken. Omdat het Schoolteam net iets verder van de docenten af staat en zij verder geen verantwoording afleggen aan de teamleiders, is de drempel verlaagd. Het Schoolteam maakt hulp toegankelijk.

Voorbeeld:

Er is een leerling geweest die 's morgens een briefje bij Bureau Jeugdzorg door de brievenbus heeft gedaan waarin hij beschreef zelfmoordneigingen te hebben. Bureau Jeugdzorg heeft deze informatie meteen doorgespeeld aan het Centrum voor Jeugd en Gezin en het CJG heeft in dit geval gelijk contact op genomen met het Schoolteam. 's Middags zat er al iemand van het Schoolteam met deze leerling om de tafel. Door de nauwe banden was het mogelijk voor het Schoolteam om gelijk actie te ondernemen.

Knelpunten

- Wanneer de zorgbehoefte niet zichtbaar is in de school, wordt het lastig voor het Schoolteam om preventief hulp te bieden. Er zijn soms leerlingen die thuis veel problemen hebben, maar dit op school niet uiten. De hulpvraag van deze leerlingen is dan voor de school niet altijd zichtbaar. Het is lastig om te besluiten hoe de school hiermee om moet gaan. Wanneer problematiek niet zichtbaar is, kan het Schoolteam ook geen hulp bieden .
- Kaderstelling: Waar houdt de verantwoordelijkheid van de school en het Schoolteam met betrekking tot het geven van zorg op? Biedt het Schoolteam alleen hulp aan de eigen leerlingen of mogen broertjes en zusjes ook geholpen worden? Stopt de hulp van het Schoolteam als de leerling de school verlaat? De kaderstelling wordt momenteel verder uitgewerkt bij het Pius X College.
- Het opstarten van een pilot zoals deze vraagt eerst veel 'puin ruimen'. Voordat een Schoolteam optimaal functioneert, moeten eerst achterstanden weggewerkt worden.

Voorbeeld:

Doordat diverse hulpinstanties niet of nauwelijks hulp bieden is de school genoodzaakt de casussen te lang bij zich te houden. Hierdoor is de problematiek veel te groot om te handelen. Nu de benodigde hulp meteen goed ingezet kan worden zullen deze ernstige gevallen niet binnen de school blijven 'zwerven'. Er wordt op de werkvloer gekeken naar de moeilijkheden die er spelen en er wordt dagelijks door professionals ervaren wat de gevolgen hiervan zijn. Vanachter een bureau ver weg is deze inschatting moeilijker te maken en worden casussen afgesloten die hier niet aan toe zijn.

- Tegengestelde belangen van het onderwijs en de zorg. Dit 'wringt' soms. Soms is het lastig om in alle behoeften te voorzien: goed onderwijs bieden en alle leerlingen een passend aanbod te geven.

Een school handelt vaak vanuit de gedachte dat ieder kind recht heeft op goed onderwijs. In een klas met dertig leerlingen kan een docent dan ook niet teveel uitzonderingen maken. Leerlingen met een uitzonderlijke hulpvraag kunnen hierdoor niet altijd binnen de reguliere klas gehouden worden.

Omdat het Schoolteam op de hoogte is van de situatie in de school én de situatie buiten de school, kan de benadering beter op elkaar afgestemd worden en wordt er soms een keuze gemaakt die er vanuit de traditionele onderwijsgedachte normaal gesproken niet gemaakt zou zijn.

Voorbeeld:

In een klas kun je een (probleem)leerling niet oneindig kansen geven. Op een gegeven moment is 'de maat vol'. Door de expertise in het Schoolteam is men op de hoogte van de situatie buiten de school, waardoor die extra kans vaak wél gegeven wordt. Als de begeleider thuis ziet dat de leerling vorderingen maakt, kan het zo zijn dat de docent in de klas net iets meer van deze leerling tolereert. Gedrag dat in de normale onderwijssituatie niet toelaatbaar zou zijn, wordt door deze samenwerking in perspectief geplaatst.

Zo is er op het Pius X College nu een leerling die twee middagen in de week de gelegenheid krijgt om te sporten. Deze leerling is door de problemen thuis niet in staat de hele dag geconcentreerd te werken op onze school. Hij heeft ontspanning nodig om zijn spanningsboog weer op de juiste sterkte te krijgen. Door deze 'time-out' is de leerling in staat om de andere uren wel goed les te volgen. Door zijn meer dan voldoende capaciteiten is het hem toch mogelijk om zich de lesstof eigen te maken.

Lessen/adviezen

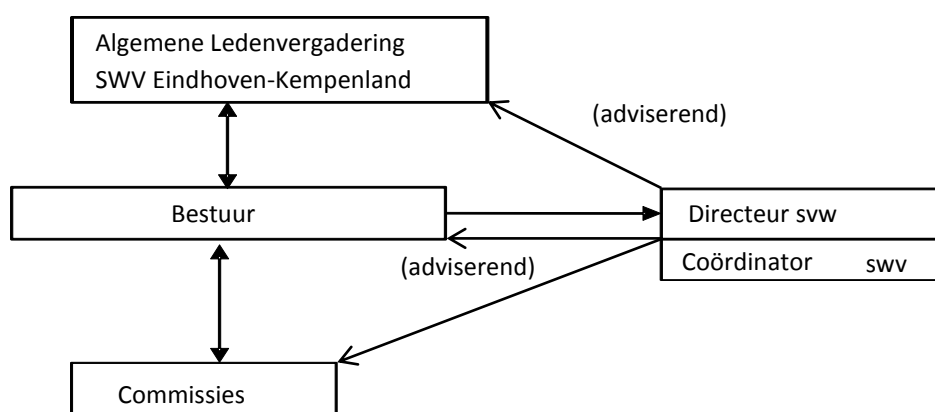
Scholen zijn soms bang om als 'zorgschool' gezien te worden, omdat zij liever hun onderwijsstaak benadrukken. Als scholen hun 'zorgtaak' minder profileren wordt er vaak gedacht dat er geen zorgbehoefte is. Dat is volgens de betrokkenen van het Pius X College niet zo. Het zorgaanbod is juist helder in beeld gebracht. Goede communicatie hierover naar buiten toe is essentieel. Elke ouder vindt het prettig dat de school een goede zorgstructuur heeft, waar een leerling gebruik van kan maken als dat nodig is. Breng goed naar buiten hoe die structuur eruit ziet: Wat houdt de zorg in? En hoe verhoudt dit zich tot onderwijs?

Achtergrond samenwerkingsverband en ontwikkelingen in het kader van de wet passend onderwijs

Het SWV vo 30.07 is een samenwerkingsconvenant tussen de scholen voor voortgezet onderwijs in Eindhoven-Kempenland. Het is een bestaand samenwerkingsverband met een omvang van 29 scholen en telt inclusief vso circa 30.000 leerlingen. Het samenwerkingsverband bestrijkt een gebied bestaande uit 13 gemeenten, waarvan Eindhoven de grootste is.

Het samenwerkingsverband kent vanaf maart 2013 een herinrichting, mogelijk in de vorm van een coöperatieve vereniging (voor die periode een vereniging).

De inrichting en organisatie van het SWV Eindhoven-Kempenland kan als volgt worden weergegeven.

De directeur is belast met het voorbereiden en uitvoeren van het beleid van het samenwerkingsverband, het intern organiseren en extern positioneren van het samenwerkingsverband, en het coördineren van de uitvoering van het beleid. Hij is in feite de kwartiermaker.

Situatieschets regio

De regio's van het samenwerkingsverband Eindhoven-Kempenland kennen in totaal in het voortgezet onderwijs 27.727 leerlingen en 1048 leerlingen in het vso (peildatum december 2011). Er zijn in totaal 939 rugzakleerlingen (waarvan 260 in lwoo en pro en 679 in het overige vo). Het aantal thuiszitters is tussen de 25-30 leerlingen over de hele regio.

Ontwikkelingen in het kader van de wet passend onderwijs

In het samenwerkingsverband zijn werkgroepen bezig op verschillende terreinen:

1. Werkgroep leerlingstromen; gaat over de inrichting van de ondersteuningsprofielen van de scholen, definitie van basisondersteuning, toewijzingsbeleid
Onderdeel van deze werkgroep is de financiële commissie die zich bezighoudt met de verevening (swv zal ongeveer 20% van het budget in moeten leveren)
2. Werkgroep bestuurlijke inrichting
3. Werkgroep personele aangelegenheden; zoals het werken met mensen in vaste dienst of met een flexibele schil
4. Werkgroep samenwerking met gemeente (in een proef OOGO in april 2013 wordt een procedure voor het overleg ingericht) .

Achtergrond van het Pius X College

Het Pius X College in Bladel is een katholieke school voor voortgezet onderwijs. Leerlingen kunnen van praktijkonderwijs tot gymnasium en tto op het Pius X College terecht. Momenteel heeft de school 2347 leerlingen (1213 op het vmbo, 182 in het praktijkonderwijs en 952 in havo/vwo) en 260 docenten. De school heeft een belangrijke regiofunctie. Hoewel het Pius X College een grote school is, maakt de verdeling in kernteams kleinschalig onderwijs mogelijk. De school biedt onderwijs in een open en transparante cultuur waar iedere leerling telt. Democratie, solidariteit en medemenselijkheid zijn de kernwaarden.

De vmbo- afdeling heeft het predicaat Excellente school 2012 gekregen.

Relevante documenten

- Folder Schoolteam
- Website: www.piusx-college.nl

Contactgegevens

Samenwerkingsverband

Samenwerkingsverband Eindhoven e.o.

Paul Hotterbeekx (directeur)

Telefoon: 040 21 10 112

E-mail: secretariaat@rsv-vo.nl

Website: <http://www.rsv-vo.nl/>

Pius X College

Willemijn van Rooy-Heijmans (zorgcoördinator)

Telefoon: 0497 361 261 / 0631773606

E-mail: w.vanrooy@piusx-college.nl

Website: www.piusx-college.nl

schoolteam

Het Schoolteam helpt

"Middelbare scholieren in de problemen kunnen nu eerder en beter geholpen worden."

Dat willen we vanaf dit schooljaar gaan doen met de extra inzet van het zogeheten 'Schoolteam'.

Het team is een bundeling van expertise van verschillende partijen die dagelijks binnen de school werkzaam is. Betrokken partijen zijn *jeugdzorg, school maatschappelijk werk en onderwijs*.

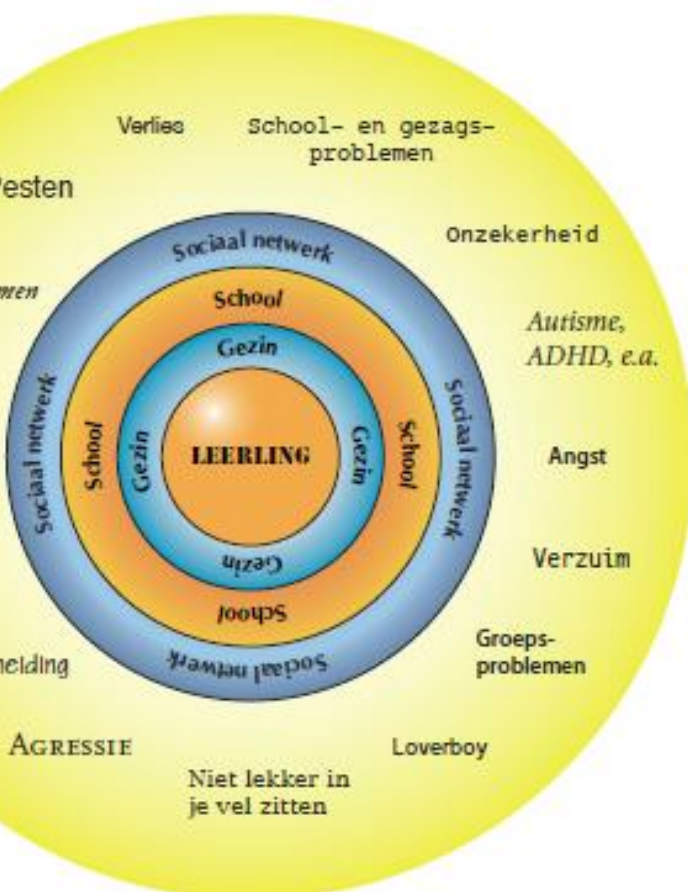
Met dit initiatief wordt ondersteuning en begeleiding geboden aan jongeren in de leeftijd van 12 tot 18 jaar, aan ouders thuis en aan de docenten op school.

Wij zijn er voor de scholieren, ouders en docenten

Het zwaartepunt ligt op het voorkomen van grote problemen zoals schooluitval. Als er al problemen zijn kunnen we hierin extra gaan ondersteunen.

Mogelijke problemen waarbij scholieren, ouders en docenten contact met ons op kunnen nemen zijn: pesten, angst, verzuim, opvoed- en gedragsproblemen, autisme, ADHD, eetproblemen, verlies, agressie, niet lekker in je vel zitten, groepsproblemen enzovoorts.

Het Schoolteam van het Plus X-College in Bladel

Hoe gaat het Schoolteam te werk?

- Trainingen en voorlichting
- Huisbezoeken
- Leerling- en oudergesprekken
- Video begeleiding voor groep, individuele leerling of docent
- Psycho-educatie
- Opvoedondersteuning
- Consult
- Doorverwijzing
- Beroepskeuzetest
-

Wij zijn elke dag bereikbaar op school.
e-mail: schoolteam@piusx-college.nl